

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

РІШЕННЯ

від 30 червня 2021 року

№ 88/11-1

Про схвалення рекомендацій виїзного засідання Комітету з питань: «Збереження та раціональне використання лісових ресурсів України. Звіт Голови Державного агентства лісових ресурсів України»

Розглянувши проект рекомендацій виїзного засідання Комітету до Івано-Франківської області з питань: «Збереження та раціональне використання лісових ресурсів України. Звіт Голови Державного агентства лісових ресурсів України» та беручи до уваги інформацію, надану центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та громадськими організаціями, а також пропозиції, висловлені у виступах під час обговорення порушених питань,

Комітет вирішив:

1. Звіт Голови Державного агентства лісових ресурсів України Болоховця Ю.В. взяти до відома.
2. Схвалити рекомендації виїзного засідання Комітету з питань: «Збереження та раціональне використання лісових ресурсів України. Звіт Голови Державного агентства лісових ресурсів України» (додаються).
3. Направити рекомендації виїзного засідання Комітету Кабінету Міністрів України, Державному агентству лісових ресурсів України, Івано-Франківській, Львівській, Закарпатській та Чернівецькій обласним державним адміністраціям.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО

РЕКОМЕНДАЦІЇ
виїзного засідання Комітету з питань:
«Збереження та раціональне використання лісових ресурсів України.
Звіт Голови Державного агентства лісових ресурсів України»

Відповідно до Плану роботи Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування на період п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання, затвердженого Рішенням Комітету від 12 січня 2021 року № 62/5 (зі змінами), 10-11 червня 2021 року проведено виїзне засідання Комітету до Івано-Франківської області на тему: «Збереження та раціональне використання лісових ресурсів України. Звіт Голови Державного агентства лісових ресурсів України. Попередження та подолання техногенних катастроф на прикладі Калуського гірничо-промислового комплексу. Ризики затоплення в контексті впровадження Директиви 2007/60/ЄС (Протипаводкова директива)».

Ліси України є її національним багатством і мають надзвичайний вплив на екологічний, економічний та соціальний стан нашої держави. Поєднання цих взаємовиключних факторів робить лісову галузь унікальною. Сучасне інформатизоване суспільство вимагає від лісівників максимально обмежити господарську діяльність в лісах з одного боку та надати достатньо лісових ресурсів для задоволення виробничих, економічних і соціальних потреб місцевих громад та промисловості. Віднайти баланс інтересів надзвичайно відповідальне завдання.

Голова Державного агентства лісових ресурсів України Болоховець Юрій Віталійович на виїзному засіданні Комітету з питань екологічної політики та природокористування 10 червня 2021 року прозвітувався за 100 днів його роботи на посаді Голови Держлісагентства, зокрема за напрямками:

Оптимізація/реорганізація державних лісогосподарських підприємств. На даний час в сфері управління Держлісагентства знаходиться 392 підприємства, організацій та установ, які ведуть лісове та мисливське господарство, або пов'язані з ним. В результаті реформування пропонується залишити орієнтовно не більше 140-150 підприємств, що безпосередньо здійснюють ведення лісового господарства.

Покращення фінансового забезпечення ведення лісового господарства та зменшення податкового тиску. З метою покращення фінансового стану державних лісогосподарських підприємств Держлісагентством підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів України щодо зменшення державними лісогосподарськими підприємствами відрахувань до державного бюджету чистого прибутку від діяльності підприємств з 80% до 30%, а також напрацьовано пропозиції щодо зміни системи оподаткування.

Національна інвентаризація лісів. 21 квітня 2021 року схвалено порядок проведення національної інвентаризації лісів, який унормовує процедури ведення робіт, регламентує повноваження та відповідальність відповідних центральних органів виконавчої влади. Однак, залишилися певні нормативно-правові перепони, зокрема щодо використання коштів на проведення робіт.

Унормування ринку деревини. У Верховній Раді України зареєстровані законопроекти №№ 4197 і 4197-1, метою яких є забезпечення розвитку ринку деревини. Наразі Держлісагентством запроваджені кроки по застосуванню відкритих ринкових інструментів, а саме аукціонних торгів. Крім того Держлісагентством реалізовано пілотний проект щодо продажу на аукціонах продукції переробки державних лісогосподарських підприємств.

Покращення соціально-економічних показників галузі у 2021 році та технічне переоснащення. На ведення лісового господарства державними підприємствами було спрямовано 1 млрд 658 млн грн. Підприємствами галузі сплачено до бюджету 3 млрд грн податків, зборів та обов'язкових платежів, що на 21 % більше аналогічного періоду минулого року. Рентної плати сплачено 686,4 млн грн, що на 7% більше аналогічного періоду минулого року. За 5 місяців 2021 року державними лісогосподарськими підприємствами суттєво оновлено матеріально-технічну базу.

Діджиталізація в лісовому господарстві. З метою забезпечення прозорості діяльності та доступу до суспільно важливої інформації Держлісагентством проводяться роботи щодо: спрощення надання адміністративних послуг в онлайн – форматі; впровадження передових ГІС-технологій; створення та наповнення Єдиного Інтернет порталу; концепції системи Електронного Обліку Деревини 2.0; створення першого Телеграм-бота Держлісагентства; інтеграції інструменту з можливостями геопорталу «Ліси України»; посилено заходи з кібербезпеки в апараті Держлісагентства.

Збільшення площі лісів та відтворення лісових ландшафтів. Для збереження самозалісених земель, територіальним органам доручено підготувати відповідні документи стосовно надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок, на яких відбулося самозалісення та земельних ділянок під лісорозведення державної і комунальної власності з подальшим набуттям цих земельних ділянок (або їх частин) до складу державних лісогосподарських підприємств. Розпочато будівництво регіонального лісового насіннево-селекційного центру в м. Лиман Донецької області. Також Держлісагентством на розгляд Міндовкілля направлено проект наказу Міндовкілля «Про затвердження показників регіональних нормативів оптимальної лісистості території і мінімально необхідної захисної лісистості агроландшафтів України». На постійному контролі знаходиться питання ліквідації наслідків великих лісових пожеж 2020 року. Для ліквідації наслідків лісових пожеж Держлісагентством видано наказ від 17.05.2021 № 318 «Про затвердження Плану заходів з розроблення згарищ 2020 року та відтворення на них лісів».

Перехід на наближені до природи методи господарювання. За результатами виїзної наради 18-19.05.2021 у Львівській області щодо проведення поступових, вибіркових і комбінованих систем рубок головного користування,

застосування рубок переформування з метою запровадження вибіркового, наближеного до природи лісівництва прийнято протокольне рішення щодо створення робочої групи з напрацювання змін до законодавства з питань ведення лісового господарства для переходу від суцільно-лісосічних рубок до вибіркового і поступових систем господарювання та проведення навчання спеціалістів для проектування та проведення складних способів рубок.

Розширення мережі природно-заповідного фонду. З метою розширення територій природно-заповідного фонду за рахунок лісів Держлісагентства, погоджено: проект Указу Президента України щодо створення національного природного парку «Холодний яр»; проекти розпоряджень Кабінету Міністрів України щодо розроблення проектів землеустрою природоохоронних установ на загальній площі 43 тис га.

Охорона лісів від незаконних рубок. Держлісагентством розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) за додержанням нормативно-правових актів щодо ведення лісового господарства.

Охорона лісів від пожеж. З ініціативи Держлісагентства у 2021 році започатковано проведення спільних навчань протипожежних підрозділів із залученням 2-3 обласних управлінь лісового та мисливського господарства. Завдяки постійній роботі і суттєвому оновленню основних протипожежних засобів, площа лісових пожеж зменшилася в десятки разів. У 2020 році в цей час було зафіксовано практично 1.5 тис пожеж на площі 44 тис га. За аналогічний період у 2021 році зафіксовано 131 пожеж на площі 65 га.

Також Голова Держлісагентства поінформував про кадрову роботу, міжнародне співробітництво, роботу з громадськістю та законодавчі ініціативи щодо врегулювання проблем, які виникають у сфері лісового господарства, і про відповідні плани нормотворчої роботи.

За інформацією Болоховця Ю.В. внаслідок низки факторів склалась загрозлива ситуація зокрема щодо:

зарегульованості норм лісового законодавства і відсутності державної підтримки на виконання екологічної функції лісів, що унеможливує проведення всіх запланованих заходів у повному обсязі;

понаднормового податкового тиску, що призводить до неможливості оновлення матеріально-технічної бази та впровадження природозберігаючих технологій;

низьких заробітних плат працівників лісового господарства, що унеможливує залучення молодих спеціалістів та створює корупційні ризики.

Серед іншого учасники виїзного засідання Комітету розглянули питання щодо збереження та раціонального використання лісових ресурсів України. Під час обговорення Голова Держлісагентства відповів на запитання народних депутатів України, представників центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ та громадських організацій.

За результатами виїзного засідання Комітету та враховуючи вищевикладене, Комітет вирішив:

1. Інформацію взяти до відома.

2. Рекомендувати:

2.1. Кабінету Міністрів України:

1) Внести зміни до нормативно-правових актів:

постанови Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 724 «Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів» з метою запровадження наближеного до природи лісівництва;

постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 761 «Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів» з метою уточнення умов спеціального використання лісових ресурсів;

постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2008 № 929 «Про затвердження Правил рубок головного користування в гірських лісах Карпат» з метою уточнення нормативів для забезпечення раціонального використання лісових ресурсів;

постанови Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 № 138 «Про затвердження Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями» з метою зменшення державними лісгосподарськими підприємствами відрахувань до державного бюджету чистого прибутку від діяльності підприємств.

2) Передбачити збільшення обсягу видатків за бюджетною програмою КПКВК 2709060 «Ведення лісового і мисливського господарства, охорона та захист лісів в лісовому фонді» при формуванні державного бюджету України на 2022 рік.

3) Передбачити фінансування робіт з проведення національної інвентаризації лісів України.

4) Удосконалити систему оподаткування підприємств лісового господарства.

2.2. Державному агентству лісових ресурсів України посилити роботу із забезпечення висвітлення інформації в засобах масової інформації щодо своєї діяльності та діяльності підприємств, установ і організацій, що належать до сфери управління Держлісагентства.

2.3. Івано-Франківській, Львівській, Закарпатській та Чернівецькій обласним державним адміністраціям ініціювати питання виділення коштів з фондів охорони навколишнього природного середовища для фінансування заходів:

щодо відновлення гірських лісів та проведення робіт з переформування штучних ялинових монокультурних лісів;

з виготовлення проектів землеустрою територій природно-заповідного фонду місцевого значення в межах лісгосподарських підприємств областей;

спрямованих на екологізацію лісозаготівлі, а також створення та організації виготовлення (складання) сучасної природозберігаючої лісової техніки на вітчизняних підприємствах.

3. Голові Державного агентства лісових ресурсів України проінформувати Комітет з питань екологічної політики та природокористування про стан виконання Рекомендацій у термін до 15 листопада 2021 року.

4. Рішення направити Кабінету Міністрів України, Державному агентству лісових ресурсів України, Івано-Франківській, Львівській, Закарпатській та Чернівецькій обласним державним адміністраціям.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО